

ผลคำวินิจฉัยคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า
กรณีผลการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด.

ระหว่าง	บริษัท ส.	ผู้ประกอบการธุรกิจที่ขออนุญาตรวมธุรกิจ
	บริษัท ด.	ผู้ประกอบการธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

คำขออนุญาตรวมธุรกิจ

ด้วยบริษัท ส. ได้ยื่นแบบคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ต่อสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เมื่อวันที่ ๑๑ กันยายน ๒๕๖๘ เพื่อขอให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า (กขค.) พิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ข้อเท็จจริง

ข้อเท็จจริงประกอบการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ข้อมูลของผู้ประกอบการธุรกิจ

๑.๑ ผู้ประกอบการธุรกิจที่ขออนุญาตรวมธุรกิจ

บริษัท ส. (ผู้ขออนุญาต) จัดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศญี่ปุ่น และเป็นบริษัทจดทะเบียนต่อตลาดหลักทรัพย์โตเกียว (Tokyo Stock Exchange) เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประกอบธุรกิจผลิตผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมหลากหลายประเภท โดยมีผลิตภัณฑ์หลัก ๔ ประเภท ดังนี้ (๑) ผลิตภัณฑ์โซ่ (๒) ผลิตภัณฑ์ระบบควบคุมการเคลื่อนที่ (๓) ผลิตภัณฑ์อะไหล่ยานยนต์ และ (๔) ผลิตภัณฑ์ระบบจัดการวัสดุ และในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวมทั่วโลกจำนวน xxx,xxx ล้านบาท หรือประมาณ xx,xxx ล้านบาท และมีรายได้ในประเทศไทย จำนวน x,xxx ล้านบาท หรือประมาณ x,xxx ล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้ขออนุญาต ซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในต่างประเทศ มีบริษัทที่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบการที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) ในประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบการที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๒ บริษัท ได้แก่

๑) บริษัท ส.๑ เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประเภทธุรกิจ ๒๙๓๐๙ การผลิตชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมอื่น ๆ สำหรับยานยนต์ซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น ประกอบธุรกิจหลักในการผลิตระบบโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ รวมถึงชิ้นส่วนต่าง ๆ เช่น โซ่ (Chain) ตัวตึงโซ่ (Tensioner) คันโยก (Lever) และตัวนำโซ่ (Guide) และในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวม จำนวน x,xxx,xxx,xxx.xx บาท

๒) บริษัท ส.๒ เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประเภทธุรกิจ ๔๖๕๙๙ การขายส่งเครื่องจักรและอุปกรณ์อื่น ๆ ซึ่งมีได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น ประกอบธุรกิจหลักในฐานะผู้นำเข้าและผู้จำหน่ายเครื่องจักร ไม่ได้ผลิตสินค้าในประเทศไทย โดยนำเข้าสินค้าสำเร็จรูปเพื่อจำหน่าย และในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวม จำนวน xxx,xxx,xxx.xx บาท

๑.๒ ผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ

บริษัท ด. (ผู้ถูกรวมธุรกิจ) จัดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศญี่ปุ่น เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประกอบธุรกิจผลิตผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม โดยมีผลิตภัณฑ์หลัก ๓ ประเภท ดังนี้ (๑) ผลิตภัณฑ์ท่อไหลร์รถยนต์และจักรยานยนต์ (๒) ผลิตภัณฑ์เครื่องจักรอุตสาหกรรม และ (๓) ผลิตภัณฑ์เครื่องช่วยความพิการ ซึ่งในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวมทั่วโลก จำนวน xx,xxx ล้านบาท หรือประมาณ xx,xxx ล้านบาท และมีรายได้ในประเทศไทย จำนวน x,xxx ล้านบาท หรือประมาณ xxx ล้านบาท

ทั้งนี้ ผู้ถูกรวมธุรกิจ ซึ่งจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในต่างประเทศมีบริษัทที่มีลักษณะเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) ในประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๔ บริษัท ได้แก่

๑) บริษัท ด.๑ เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประเภทธุรกิจ ๒๘๑๔๐ การผลิตล้อลูกปืนเกียร์และอุปกรณ์ที่ใช้ขับเคลื่อน ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายโซ่รถจักรยานยนต์และโซ่รอลันสำหรับยานยนต์ และในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวม จำนวน x,xxx,xxx,xxx.xx บาท

๒) บริษัท ด.๒ เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประเภทธุรกิจ ๔๕๔๐๒ การขายส่งชิ้นส่วนและอุปกรณ์เสริมใหม่ของจักรยานยนต์ ประกอบธุรกิจจำหน่ายและส่งออกโซ่รถจักรยานยนต์ และในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวม จำนวน xxx,xxx,xxx.xx บาท

๓) บริษัท ด.๓ เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประเภทธุรกิจ ๒๘๑๙๙ การผลิตเครื่องจักรอื่น ๆ ที่ใช้งานทั่วไปซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น ประกอบธุรกิจการผลิตและจำหน่ายระบบโลจิสติกส์และอุปกรณ์ขนส่ง และในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวม จำนวน xxx,xxx,xxx.xx บาท

๔) บริษัท ด.๔ เลขทะเบียนนิติบุคคล xxxxxxxxxxxx ประเภทธุรกิจ ๒๘๑๙๙ การผลิตเครื่องจักรอื่น ๆ ที่ใช้งานทั่วไปซึ่งมิได้จัดประเภทไว้ในที่อื่น ประกอบธุรกิจผลิตและจำหน่ายเครื่องจักรความแม่นยำสูงและอุปกรณ์ขนส่ง และในปี ๒๕๖๗ มีรายได้รวม จำนวน xx,xxx,xxx.xx บาท

๒. ข้อมูลการรวมธุรกิจ

๒.๑ วิธีการรวมธุรกิจ

บริษัท ส. จะนำหุ้นบางส่วนของตนเข้าแลกเปลี่ยนกับผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัท ด. ได้มาซึ่งหุ้นทั้งหมดของบริษัท ด.

ในการนี้บริษัท ส. จะเข้าถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในสัดส่วนร้อยละ xx.xx ของบริษัท ด. ผ่านการแลกเปลี่ยนหุ้นกับผู้ถือหุ้นของบริษัท ด. ทั้งนี้ บริษัท ส. ถือครองหุ้นในสัดส่วนร้อยละ x.xx ของบริษัท ด. อยู่แล้ว

ทั้งนี้ ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจได้กำหนดวันแลกเปลี่ยนหุ้นไว้ในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๙ โดยการแลกเปลี่ยนหุ้นดังกล่าว จะทำให้บริษัท ส. กลายเป็นบริษัทแม่ที่ถือหุ้นทั้งหมดของบริษัท ด.

๒.๒ โครงสร้างการถือหุ้นภายหลังการรวมธุรกิจ

ภายหลังการรวมธุรกิจโดยการแลกเปลี่ยนหุ้นดังกล่าว จะทำให้ผู้ขออนุญาตมีสัดส่วนการถือหุ้นในผู้ถูกรวมธุรกิจร้อยละ ๑๐๐ ของจำนวนหุ้นทั้งหมด โดยมีรายละเอียดโครงสร้างการถือหุ้นภายหลังการรวมธุรกิจ

๒.๓ ระยะเวลาดำเนินการรวมธุรกิจ

ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า จะดำเนินการรวมธุรกิจภายหลังจากที่เงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องสำเร็จครบถ้วน และได้รับอนุญาตให้ดำเนินการรวมธุรกิจจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าประเทศญี่ปุ่นและประเทศไทย ซึ่งผู้ขออนุญาตคาดว่าจะใช้เวลาในการรวมธุรกิจประมาณ ๓ เดือน โดยจะเสร็จสิ้นในวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๙

๒.๔ วัตถุประสงค์การรวมธุรกิจ

ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า การรวมธุรกิจนี้เป็นการตอบสนองต่อการแข่งขันระดับโลกที่รุนแรงมากยิ่งขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญในอุตสาหกรรมโซ่สำหรับรถยนต์ ในช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมาภาคอุตสาหกรรมโซ่ต้องเผชิญกับแรงกดดันที่เพิ่มขึ้นจากกระแสเงินทุนที่ไหลเข้าประเทศจากนักลงทุนต่างชาติจากการที่ผู้ผลิตสัญชาติจีนและเกาหลีใต้เข้าสู่ตลาดญี่ปุ่นในเชิงรุก ตลอดจนแนวโน้มการรวมธุรกิจระหว่างผู้เล่นรายใหญ่ในสหรัฐอเมริกาและยุโรป ปัจจัยเหล่านี้ได้ผลักดันให้ผู้ขออนุญาตจำเป็นต้องรวมธุรกิจเพื่อสร้างศักยภาพในการแข่งขันให้ทัดเทียมผู้เล่นรายอื่น ๆ นอกจากนี้ ความต้องการให้ผู้ประกอบธุรกิจรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมยังเพิ่มสูงขึ้น ไม่ว่าจะเป็นความเป็นกลางทางคาร์บอน (Carbon Neutrality) หรือการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก นอกจากนี้ ความต้องการทางสิ่งแวดล้อมดังกล่าวกำลังเปลี่ยนแปลงทั้งความคาดหวังของลูกค้าและกรอบกฎระเบียบในตลาดนานาชาติ รวมถึงในประเทศไทยและประเทศญี่ปุ่น ในขณะเดียวกัน การขยายตัวของยานยนต์ไฟฟ้าได้ก่อให้เกิดแรงกดดันด้านต้นทุนต่อผู้ผลิตรายอื่นซึ่งส่งผลกระทบต่อแนวโน้มไปยังตลาดต้นน้ำที่จะต้องพิจารณาถึงต้นทุนและความคุ้มค่าอย่างรอบคอบให้มากขึ้นเช่นเดียวกัน

การรวมธุรกิจนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างและผสานประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจทั้งในด้านการขยายธุรกิจในตลาดโลก การเสริมศักยภาพด้านการขาย และความสามารถในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ร่วมกัน ดังนี้ (๑) การขยายธุรกิจในต่างประเทศ จะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายใช้จุดแข็งทางภูมิศาสตร์ร่วมกัน บริษัท ส. จะสามารถใช้เครือข่ายและโครงสร้างพื้นฐานของบริษัท ด. เพื่อเร่งการขยายตลาดในภูมิภาคที่กำลังเติบโต เช่น อินเดีย อเมริกาใต้ และแอฟริกา (๒) การเพิ่มโอกาสในการขายสินค้าควบคู่ (Cross-selling) เปิดโอกาสให้ขายสินค้าของทั้งสองบริษัทผ่านช่องทางจัดจำหน่ายร่วมกัน เช่น เครือข่ายการจัดจำหน่ายและกระจายสินค้าที่ครอบคลุมของบริษัท ส. สามารถช่วยเพิ่มยอดขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกับรถจักรยานยนต์และโซ่ลูกยางอเนกประสงค์ (General-Purpose Seal Chains) ของบริษัท ด. ได้ ขณะเดียวกัน ช่องทางจัดจำหน่ายของบริษัท ด. ก็สามารถใช้ในการนำเสนอสินค้าอุตสาหกรรมของบริษัท ส. เช่น โซ่ลำเลียง (Top Chains) และระบบควบคุมการเคลื่อนที่ (Motion Control Systems) ให้แก่ลูกค้ารายใหม่ นอกจากนี้ ยังคาดว่าจะเกิดการผสานประโยชน์ในระดับผลิตภัณฑ์ เช่น เทคโนโลยีสายพานลำเลียงของบริษัท ส. ที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม สามารถผสานเข้ากับระบบสายพานสุญญากาศ (Vacuum Conveyor Systems) ของบริษัท ด. เพื่อมอบรายการสินค้าที่ครบวงจรยิ่งขึ้นให้แก่ลูกค้า และ (๓) การพัฒนาธุรกิจใหม่และเทคโนโลยีร่วมกัน มุ่งสร้างนวัตกรรมที่ตอบสนองปัญหาสิ่งแวดล้อม บริษัท ส. มีผลิตภัณฑ์บางรายการที่รับรองว่าเป็น “ผลิตภัณฑ์เพื่อความยั่งยืน” (Sustainable Products) ซึ่งประกอบด้วยโซลูชันที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เช่น สายพานลำเลียงไม้สับสำหรับใช้ในโรงไฟฟ้าชีวมวล อุปกรณ์ชาร์จและจ่ายไฟที่รองรับเทคโนโลยี V2X (Vehicle-to-Everything) และจักรยานสามล้อไฟฟ้าเสริมแรง และในขณะเดียวกันมุ่งพัฒนา “ผลิตภัณฑ์เพื่อสังคม” (Social Products) เช่น ยานพาหนะขนส่งไร้คนขับและเครื่องคัดแยกอัตโนมัติ ในทำนองเดียวกัน บริษัท ด. ก็ให้ความสำคัญกับการพัฒนา “ผลิตภัณฑ์ที่มีส่วนร่วมต่อความยั่งยืน” (Sustainability Contribution Products) เช่น รถจักรยานยนต์ไฟฟ้า เครื่องผลิตไฟฟ้าพลังน้ำขนาดเล็ก รวมถึงการขยายธุรกิจด้านอุปกรณ์ช่วยเหลือผู้พิการ

ในการนี้ การบูรณาการการดำเนินธุรกิจระหว่างผู้ขออนุญาตและผู้รวมธุรกิจจะทำให้ทั้งสองบริษัทสามารถรับมือกับความท้าทายเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และพัฒนานวัตกรรมโดยอาศัยความได้เปรียบจากการประหยัดต่อขนาด นอกจากนี้ การรวมธุรกิจจะช่วยให้ทั้งสองฝ่ายสามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ก้าวหน้าและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเสริมสร้างขีดความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของตลาดโลก พร้อมทั้งรักษาความสามารถในการแข่งขันทั้งในตลาดที่เติบโตเต็มที่และตลาดเกิดใหม่ ส่วนในประเทศไทยซึ่งเป็นฐานธุรกิจของทั้งสองฝ่ายจะได้รับประโยชน์จากการรวมธุรกิจนี้ ในด้านประสิทธิภาพการดำเนินงานที่เพิ่มขึ้นและการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ตอบโจทย์กับความต้องการในประเทศได้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การรวมธุรกิจนี้ถือเป็นสิ่งที่จำเป็นที่จะสร้างความสามารถในการแข่งขันอย่างยั่งยืนในระยะยาว และส่งเสริมให้ทั้งสองบริษัทสามารถมีส่วนร่วมต่อการพัฒนาการของอุตสาหกรรมในระดับโลก

ประเด็นวินิจฉัย

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาประเด็นวินิจฉัยการขออนุญาตรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ โดยประเด็นวินิจฉัยแบ่งออกเป็น ๕ ประเด็นหลักดังต่อไปนี้

๑. การพิจารณาโครงสร้างผู้ถือหุ้นและอำนาจควบคุมของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจ เพื่อพิจารณาว่าผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจหรือไม่ รวมถึงการเข้าซื้อหุ้นดังกล่าวเป็นไปตามลักษณะการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

๒. การพิจารณาขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจ เพื่อพิจารณาว่าขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นอย่างไร

๓. การพิจารณาโครงสร้างตลาด และการประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้น ภายหลังการรวมธุรกิจ เพื่อพิจารณาว่าเข้าหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งต้องขออนุญาตรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ และพิจารณาว่าการรวมธุรกิจดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการรวมธุรกิจในประเด็นต่าง ๆ หรือไม่ ได้แก่ การกระจุกตัวในตลาด การเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่และการขยายการผลิตของคู่แข่งในตลาด (Entry and Expansion) ผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non - Coordinated Effect) ผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) ผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวมทางเศรษฐกิจและผู้บริโภค ผลกระทบด้านอื่น ๆ รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพของตลาดภายหลังจากการรวมธุรกิจ

๔. การพิจารณาปัจจัยตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ อันได้แก่ ความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และการไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมิควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม

๕. การพิจารณาว่าการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. เห็นควรได้รับการอนุญาตให้รวมธุรกิจหรือไม่ และในกรณีที่อนุญาตให้รวมธุรกิจ จะกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คำวินิจฉัย

ประเด็นวินิจฉัยที่ ๑

การพิจารณาโครงสร้างผู้ถือหุ้นและอำนาจควบคุมของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจ เพื่อพิจารณาว่ามีผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจหรือไม่ รวมถึงการเข้าซื้อหุ้นดังกล่าวเป็นไปตามลักษณะการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พิจารณาโครงสร้างผู้ถือหุ้น อำนาจควบคุมของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจ เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการก่อนและหลังรวมธุรกิจทั้งในประเด็นข้อกฎหมายและข้อเท็จจริงสามารถสรุปผลการพิจารณาได้ดังนี้

(๑) บริษัท ส. จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศญี่ปุ่น มีผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) ในประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมจำนวน ๒ บริษัท

ส่วนบริษัท ด. จดทะเบียนจัดตั้งบริษัทในประเทศญี่ปุ่น มีผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ (Single Economic Entity) ในประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑ รวมจำนวน ๔ บริษัท

เมื่อพิจารณาโครงสร้างผู้ถือหุ้นและอำนาจควบคุมของผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจพบว่า ผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจทั้งสองฝ่ายไม่เข้าข่ายเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์กันทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการ พ.ศ. ๒๕๖๑

(๒) บริษัท ส. จะนำหุ้นบางส่วนของตนเข้าแลกเปลี่ยนกับผู้ถือหุ้นเดิมของบริษัท ด. เพื่อให้ได้มาซึ่งหุ้นทั้งหมดของบริษัท ด. ในการนี้บริษัท ส. จะเข้าถือหุ้นที่มีสิทธิออกเสียงในสัดส่วนร้อยละ xx.xx ของบริษัท ด. ผ่านการแลกเปลี่ยนหุ้นกับผู้ถือหุ้นของบริษัท ด. ทั้งนี้ บริษัท ส. ถือครองหุ้นในสัดส่วนร้อยละ x.xx ของบริษัท ด. อยู่แล้ว ซึ่งถือเป็นการได้มาซึ่งหุ้นที่มีสิทธิออกเสียง ณ สิ้นวันใดวันหนึ่ง เพิ่มขึ้นเกินกว่าร้อยละ ห้าสิบขึ้นไปของจำนวนสิทธิออกเสียงทั้งหมดของผู้ประกอบธุรกิจอื่น ตามข้อ ๔ (๒) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การพิจารณาการเข้าซื้อสินทรัพย์หรือหุ้นเพื่อควบคุมนโยบาย การบริหารธุรกิจ การอำนวยการ หรือการจัดการที่เป็นการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ ถือเป็นการรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสี่ (๓) แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐

ประเด็นวินิจฉัยที่ ๒

การพิจารณาขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจ เพื่อพิจารณาว่าขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจดังกล่าวเป็นอย่างไร

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้ทำการวิเคราะห์ขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับผู้ประกอบธุรกิจที่จะรวมธุรกิจ ตามข้อเท็จจริงของแบบคำขออนุญาตรวมธุรกิจและเอกสารหลักฐานประกอบ เพื่อกำหนดขอบเขตตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจในครั้งนี้

๑. สินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจ

ผู้ขออนุญาต คือ บริษัท ส. ประกอบธุรกิจหลักในด้านการผลิตสินค้าทางอุตสาหกรรม เช่น โซ่อุตสาหกรรมและอุปกรณ์ส่งกำลังอื่น ๆ ปัจจุบันผู้ขออนุญาตดำเนินธุรกิจ ใน ๒๖ ประเทศทั่วโลก ด้วยเครือข่ายการผลิตและการจำหน่ายที่ครอบคลุมทวีปเอเชีย ยุโรป ตะวันออกกลาง และแอฟริกา รวมถึงอเมริกาเหนือ อเมริกากลาง และอเมริกาใต้ นอกจากนี้ ผู้ขออนุญาตเป็นผู้ผลิตผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรมหลากหลายประเภทในระดับโลก โดยดำเนินธุรกิจหลัก ๔ ด้าน ได้แก่ (๑) ผลิตภัณฑ์โซ่ (๒) ผลิตภัณฑ์ระบบควบคุมการเคลื่อนที่ (๓) ผลิตภัณฑ์อะไหล่ยานยนต์ และ (๔) ผลิตภัณฑ์ระบบจัดการวัสดุ สำหรับประเทศไทย ผู้ขออนุญาตประกอบธุรกิจผลิต นำเข้า และจำหน่ายระบบสายพานลำเลียง ชิ้นส่วนเครื่องจักร และโซ่หลากหลายประเภท โดยหนึ่งในสินค้าโซ่นั้นรวมถึงโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ (Automobile Timing Chain) ซึ่งจัดอยู่ในกลุ่มธุรกิจผลิตภัณฑ์อะไหล่ยานยนต์

ผู้ถูกรวมธุรกิจ คือ บริษัท ด. เป็นผู้ผลิตระดับโลก ซึ่งมีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่จังหวัด อีซึคาวะ ประเทศญี่ปุ่น ปัจจุบันบริษัท ด. ดำเนินธุรกิจใน ๑๑ ประเทศทั่วโลก ทั้งในทวีปเอเชีย อเมริกาเหนือ อเมริกาใต้ และยุโรป ผู้ถูกรวมธุรกิจ ดำเนินธุรกิจหลักในระดับโลก ๓ ด้าน ได้แก่ (๑) ผลิตภัณฑ์อะไหล่รถยนต์ และจักรยานยนต์ (๒) ผลิตภัณฑ์เครื่องจักรอุตสาหกรรม และ (๓) ผลิตภัณฑ์เครื่องช่วยความพิการ สำหรับประเทศไทย ผู้ถูกรวมธุรกิจมุ่งเน้นการประกอบธุรกิจโซ่ส่งกำลัง (Drive Chain) สำหรับรถจักรยานยนต์เป็นหลัก (ทั้งในตลาด OEM และตลาดอะไหล่) นอกจากนี้ บริษัท ด. มีรายได้จากตลาดโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ โซ่อุตสาหกรรม ระบบโลจิสติกส์ อุปกรณ์ขนส่ง และเครื่องจักรความแม่นยำสูง

เมื่อพิจารณาการประกอบธุรกิจของผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจในประเทศไทย พบว่า มีตลาดที่มีการประกอบธุรกิจในลักษณะเดียวกันหรือมีตลาดที่ทับซ้อนกัน จำนวน ๒ ตลาด (๑) โซ่รอลันสำหรับรถยนต์ (Automobile Timing Chain) และ (๒) โซ่สำหรับอุตสาหกรรมทั่วไป (Industrial Chain)

ดังนั้น จากการพิจารณาลักษณะการประกอบธุรกิจของผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจ พบว่า ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจในกรณีนี้ คือ ตลาดโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ (Automobile Timing Chain) เนื่องจากธุรกิจดังกล่าวเป็นธุรกิจของผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจในประเทศไทย และมียอดขายเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท

๒. โครงสร้างตลาดและห่วงโซ่อุปทาน

ตลาดโซ่รอลันในประเทศไทย

โซ่รอลัน (Timing Chain) เป็นชิ้นส่วนสำคัญในเครื่องยนต์สันดาปภายใน (ICE) ของรถยนต์ โซ่รอลันเป็นชิ้นส่วนที่เชื่อมต่อเพลาคอเหวี่ยงและเพลาลูกเบี้ยวเข้าด้วยกัน และช่วยให้การหมุนแต่ละครั้งของเพลาคอเหวี่ยงและเพลาลูกเบี้ยวสอดคล้องกัน การหมุนที่แน่นอนและแม่นยำนี้ช่วยให้วาล์วเปิดและปิดตรงตามจังหวะการเคลื่อนที่ของลูกสูบพอดี ส่งผลให้การรับส่วนผสมเชื้อเพลิงและอากาศ การอัด การจุดระเบิด และการระบายไอเสียเกิดขึ้นอย่างถูกต้องครบถ้วน กระบวนการดังกล่าวถือเป็นพื้นฐานสำคัญในการทำให้เครื่องยนต์สร้างกำลังได้สูงสุด ลดการปล่อยมลพิษให้น้อยที่สุด และใช้เชื้อเพลิงอย่างมีประสิทธิภาพ

เครื่องยนต์สันดาปภายในเป็นแหล่งกำเนิดพลังงานที่ทำให้รถสามารถเคลื่อนที่ได้ โดยมีกลไกการทำงานภายในที่ซับซ้อนและประสานกันอย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ชิ้นส่วนต่าง ๆ ภายในเครื่องยนต์สันดาปภายในทำงานร่วมกันผ่านกระบวนการเผาไหม้เชื้อเพลิงเพื่อสร้างพลังงาน ก๊าซที่ขยายตัวจากการเผาไหม้จะดันลูกสูบให้เคลื่อนที่ขึ้น-ลง จากนั้นเพลาคอเหวี่ยงจะเปลี่ยนการเคลื่อนที่ดังกล่าวให้เป็นแรงหมุนส่งต่อไปยังล้อรถ ขณะเดียวกัน วาล์วทำหน้าที่ควบคุมการรับอากาศและระบายไอเสีย ส่วนเพลาลูกเบี้ยวควบคุมจังหวะการเปิด-ปิดของวาล์วให้สัมพันธ์กัน ส่งผลให้เครื่องยนต์ทำงานได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

ประเภทของโซ่รอลินสำหรับรถยนต์

โซ่รอลินสำหรับรถยนต์สามารถแบ่งออกเป็น ๓ ประเภท โดยผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจและผู้ถูกรวมธุรกิจต่างผลิตโซ่รอลินทั้ง ๓ ประเภท ดังนี้

(๑) โซ่ลูกกลิ้ง (Roller Chain: RC) เป็นโซ่รอลินชนิดดั้งเดิมที่ใช้ลูกกลิ้ง เชื่อมระหว่างข้อโซ่ ช่วยลดแรงเสียดทานระหว่างโซ่กับเฟืองขับ มีความทนทานสูง เหมาะสำหรับเครื่องยนต์ขนาดใหญ่หรือเครื่องยนต์ที่ต้องการความแข็งแรงในการส่งกำลังสูง และเป็นประเภทที่ใช้แพร่หลายที่สุด ซึ่งให้สมดุลระหว่างความแข็งแรงและสมรรถนะด้านระดับเสียง ความสั่นสะเทือน และความกระด้าง (Noise, Vibration, and Harshness: NVH) โดยข้อโซ่ของโซ่ลูกกลิ้งประกอบด้วยแผ่นข้อต่อด้านในสองชั้น (Inner Plates) และแผ่นข้อต่อด้านนอกอีกสองชั้น (Sleeves) ที่ยึดติดกับในรูของแผ่นข้อต่อ ทำให้ลูกกลิ้งสองลูกหมุนอยู่ระหว่างแผ่นข้อต่อด้านนอก

(๒) โซ่บุช (Bush Chain: BC) เป็นโซ่ที่ไม่มีลูกกลิ้ง โดยใช้บุช (Bush) เป็นตัวเชื่อมระหว่างเพลตด้านในและด้านนอก เหมาะสำหรับเครื่องยนต์ขนาดกลางถึงเล็กที่ต้องการความเงียบและน้ำหนักเบา เกิดเสียงรบกวนน้อยกว่าโซ่ลูกกลิ้ง มักใช้กับเครื่องยนต์ดีเซลที่มีรอบสูง โดยโซ่ประเภทนี้จะไม่มีลูกกลิ้งเพื่อให้แผ่นข้อต่อด้านนอกมีขนาดใหญ่ขึ้นและทำงานกับเฟือง (Sprocket) โดยตรง เมื่อเทียบกับโซ่ลูกกลิ้ง โซ่บุชมีพื้นผิวรองรับมากกว่า

(๓) โซ่ซับเสียง (Silent Chain: SC) หรือที่เรียกว่า โซ่รอลินแบบเงียบ ถูกออกแบบให้มีฟันโซ่เข้ากับเฟืองได้อย่างแม่นยำ ลดการสั่นสะเทือนและเสียงขณะทำงาน มีประสิทธิภาพสูงในการส่งกำลัง และเป็นที่นิยมใช้ในเครื่องยนต์รถยนต์รุ่นใหม่ที่ต้องการประสิทธิภาพสูงและเสียงรบกวนต่ำ ซึ่งให้สมรรถนะด้าน NVH มีประสิทธิภาพสูงพร้อมความทนทานที่สูงขึ้น โครงสร้างประกอบด้วยแผ่นข้อต่อและสลัก โดยไม่มีลักษณะแบบบุชหรือการใช้ลูกกลิ้ง

แม้โซ่ลูกกลิ้ง โซ่บุช และโซ่ซับเสียงจะมีโครงสร้างต่างกัน แต่โซ่รอลินทั้งสามประเภททำหน้าที่เดียวกัน คือ ขับเคลื่อนให้การหมุนของเพลตลูกเบี้ยวสอดคล้องกับเพลตข้อเหวี่ยง ในขั้นตอนการพัฒนาเครื่องยนต์ ผู้ผลิตเครื่องยนต์จะพิจารณาโซ่ทั้งสามประเภทเป็นตัวเลือกเทียบเคียงกัน และตัดสินใจเลือกโซ่ประเภทใดประเภทหนึ่งตามเป้าหมายที่ตั้งไว้สำหรับเครื่องยนต์เฉพาะรุ่น ไม่ว่าจะเป็นเป้าหมายในด้านสมรรถนะ NVH ความทนทาน ลักษณะการทำงาน และต้นทุน ดังนั้น โซ่ลูกกลิ้ง โซ่บุช และโซ่ซับเสียงจึงนับว่าอยู่ในตลาดสินค้าเดียวกัน คือ ตลาดโซ่รอลินสำหรับรถยนต์

๓. ขอบเขตตลาด

ในการพิจารณาขอบเขตตลาดจะเป็นการพิจารณาธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจที่กระทำการรวมธุรกิจและผู้ประกอบธุรกิจที่ถูกรวมธุรกิจ โดยพิจารณาตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง (Relevant Product Market) และตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง (Relevant Geographic Market) เพื่อให้ได้มาซึ่งขอบเขตตลาดตามแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่ผ่านมาในการกำหนดขอบเขตตลาด เรื่องการรวมธุรกิจ รายละเอียดดังต่อไปนี้

ตลาดโซ่รอลินสำหรับรถยนต์ (Automobile Timing Chain)

๓.๑ ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง

• การทดแทนกันด้านอุปสงค์ (Demand Substitutability)

ในการพิจารณาการทดแทนกันด้านอุปสงค์ พบว่า โดยทั่วไปแล้วโซ่รอลินไม่สามารถใช้ทดแทนด้วยโซ่ประเภทอื่น เช่น โซ่อุตสาหกรรม เนื่องจากการออกแบบและกระบวนการผลิตที่เฉพาะเจาะจง โซ่รอลินได้รับการพัฒนาให้มีน้ำหนักเบา กะทัดรัด และเงียบ อีกทั้งยังต้องผ่านการทดสอบอย่างเข้มงวดในด้านความทนทาน ความแม่นยำ ระดับเสียง และมาตรฐานความปลอดภัยอื่น ๆ ด้วยลักษณะที่ผลิตขึ้นเฉพาะและการตรวจสอบคุณภาพที่เข้มงวดโดยผู้ผลิตเครื่องยนต์ ทำให้ไม่สามารถใช้โซ่ประเภทอื่น

เป็นสินค้าทดแทนในด้านอุปสงค์ได้ โดยหากนำมาใช้แทนกันจะส่งผลกระทบต่อสมรรถนะของเครื่องยนต์และความน่าเชื่อถือ โชว์ราวลิ้นจึงเป็นสินค้าชิ้นส่วนเฉพาะทางที่ใช้ได้เฉพาะกับเครื่องยนต์สันดาปภายในเท่านั้นไม่สามารถใช้ทดแทนหรือปรับประยุกต์ในระบบอื่นได้โดยไม่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพ สมรรถนะและความปลอดภัยของการทำงานของเครื่องยนต์ นอกจากนี้ โชว์ราวลิ้นสำหรับรถยนต์ยังไม่สามารถใช้ทดแทนกับโชว์ราวลิ้นสำหรับรถจักรยานยนต์ได้ เนื่องจากความแตกต่างในด้านขนาด โครงสร้าง วัสดุ และข้อกำหนดด้านสมรรถนะ ทำให้การนำไปใช้แทนกันอาจส่งผลกระทบต่อความทนทาน ความปลอดภัย และประสิทธิภาพของเครื่องยนต์โดยตรง จึงสรุปได้ว่า โชว์ราวลิ้นแต่ละประเภทเป็นสินค้าที่ไม่สามารถทดแทนกันด้านอุปสงค์ได้

● การทดแทนกันด้านอุปทาน (Supply Substitutability)

ในการพิจารณาการทดแทนกันด้านอุปทาน พบว่า การผลิตโชว์ราวลิ้นมีกระบวนการเฉพาะเจาะจงมากกว่าการผลิตโช้ประเภทอื่นหรือโช้อุตสาหกรรมทั่วไป ยกตัวอย่างเช่น โชว์ราวลิ้นจะต้องผ่านขั้นตอนเตรียมพื้นผิวของโช้เป็นพิเศษ เพื่อเพิ่มความทนทานต่อการสึกหรอ (Wear Resistance) และความทนทานต่อความล้า (Fatigue Strength) รวมทั้งต้องผ่านการทดสอบอย่างเข้มงวดด้านความทนทาน ความแม่นยำ และระดับเสียงเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดคุณภาพที่เคร่งครัดของผู้ผลิตรถยนต์ ดังนั้น ผู้ผลิตโช้ที่ไม่ได้ผลิตโชว์ราวลิ้นสำหรับรถยนต์อยู่ก่อนแล้วจึงไม่สามารถเปลี่ยนมาผลิตโชว์ราวลิ้นได้ทันที หากต้องการผลิตโชว์ราวลิ้น ก็จะต้องอาศัยเงินลงทุนจำนวนมาก ระยะเวลาเตรียมการที่เพียงพอ การทดสอบคุณสมบัติและมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม โชว์ราวลิ้นสำหรับรถยนต์ทั้ง ๓ ประเภท จะทำหน้าที่ถ่ายทอดกำลังระหว่างเพลาคือเพลาข้อเหวี่ยงและเพลาลูกเบี้ยวเหมือนกัน แม้ว่าจะมีความแตกต่างกันด้านโครงสร้างคุณสมบัติด้านสมรรถนะ แต่ทุกประเภทสามารถใช้ทดแทนกันได้ จึงสรุปได้ว่า โชว์ราวลิ้นแต่ละประเภทสามารถใช้ทดแทนกันด้านอุปทานได้

ดังนั้น ตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง คือ ตลาดโชว์ราวลิ้นสำหรับรถยนต์

๓.๒ ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

ในการพิจารณาตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องของตลาดโชว์ราวลิ้นสำหรับรถยนต์ พบว่า ไม่มีข้อจำกัดในการขนส่งอย่างมีนัยสำคัญ ผู้ผลิตโชว์ราวลิ้นจำหน่ายและจัดส่งสินค้าของตนให้แก่ผู้ผลิตรถยนต์สำหรับประเทศไทย ฐานการผลิตโชว์ราวลิ้นและฐานการผลิตรถยนต์กระจุกตัวอยู่ในนิคมอุตสาหกรรมหลัก ส่งผลให้เส้นทางและระยะเวลาการขนส่งสั้นและสามารถคาดการณ์ได้ นอกจากนี้ ผู้ผลิตรถยนต์จัดซื้อโชว์ราวลิ้นเป็นล็อตตามแผนการผลิตในปริมาณมาก ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจสามารถกำหนดและบริหารจัดการการรอบการส่งมอบได้ อันก่อให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) และช่วยลดต้นทุนด้านการขนส่ง อย่างไรก็ตาม การกำหนดราคาโชว์ราวลิ้นในประเทศไทยเป็นไปตามราคามาตรฐานที่ใช้ทั่วโลก (Global Uniform Price) โดยราคาดังกล่าวสอดคล้องกับราคามาตรฐานระดับสากลของผู้ผลิตรถยนต์ และมีการปรับราคาเป็นรายปีเพื่อสะท้อนมาตรการการลดต้นทุนในประเทศ ตลอดจนความผันผวนของต้นทุนวัตถุดิบและอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้น ราคาขายของโชว์ราวลิ้นจึงเป็นราคาเดียวกันทั่วประเทศ โดยไม่มีความแตกต่างของราคาในแต่ละพื้นที่

ดังนั้น ตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง คือ ประเทศไทย

ดังนั้น จากการพิจารณากำหนดขอบเขตตลาดจากตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้อง และตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เห็นควรกำหนดขอบเขตตลาด คือ ตลาดโชว์ราวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

๔. สรุปผลการพิจารณา

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้พิจารณาขอบเขตตลาดและโครงสร้างตลาดของธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการขออนุญาตรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. โดยใช้หลักเกณฑ์การพิจารณาตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องและตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้องตามแนวทางปฏิบัติของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าที่ผ่านมาในการกำหนดขอบเขตตลาด เรื่องการรวมธุรกิจ แล้วเห็นว่า ผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจมีตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องในการรวมธุรกิจครั้งนี้ คือ ตลาดโชว์ราวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

ประเด็นวินิจฉัยที่ ๓

การพิจารณาโครงสร้างตลาด และการประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้น ภายหลังการรวมธุรกิจ เพื่อพิจารณาว่าเข้าหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ ซึ่งต้องขออนุญาตรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ การแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่ และพิจารณาว่าการรวมธุรกิจดังกล่าวจะส่งผลกระทบ ต่อ การแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการรวมธุรกิจในประเด็นต่าง ๆ หรือไม่ อันได้แก่ การกระจุกตัวในตลาด การเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่และการขยายการผลิตของคู่แข่งในตลาด (Entry and Expansion) ผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non - Coordinated Effect) ผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) ผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวม ทางเศรษฐกิจและผู้บริโภค ผลกระทบด้านอื่น ๆ รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพของตลาดภายหลัง จากการรวมธุรกิจ

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้ทำการวิเคราะห์โครงสร้างตลาด และการประเมิน ผลกระทบต่อการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการรวมธุรกิจ ตามข้อเท็จจริงของแบบคำขออนุญาตรวมธุรกิจ และเอกสารหลักฐานประกอบ เพื่อพิจารณาถึงโครงสร้างตลาดและส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ จากนั้นจะพิจารณาถึงผลกระทบต่อการแข่งขันในประเด็นต่าง ๆ อันได้แก่ การกระจุกตัวในตลาด การเข้าสู่ตลาด ของผู้ ประกอบธุรกิจรายใหม่และการขยายการผลิตของคู่แข่งในตลาด (Entry and Expansion) ผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non - Coordinated Effect) ผลกระทบต่อ การแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกันของผู้ประกอบธุรกิจที่ควบรวมกันแล้วกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นในตลาด (Coordinated Effect) ผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวมทางเศรษฐกิจและผู้บริโภค ผลกระทบด้านอื่น ๆ รวมถึงการประเมินประสิทธิภาพของตลาดภายหลังจากการรวมธุรกิจ เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับการพิจารณา ปิจารณาการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

๑. ส่วนแบ่งตลาด

ในการพิจารณาว่า การรวมธุรกิจในกรณีนี้เป็นการรวมธุรกิจอันอาจก่อให้เกิดการผูกขาด หรือการเป็นผู้มีอำนาจเหนือตลาด ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ จะพิจารณาจากยอดขายในปีที่ผ่านมา และส่วนแบ่งตลาดทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ รวมถึงผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) รวมถึงข้อมูลส่วนแบ่งตลาดในตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๗ พิจารณาจากปริมาณการผลิต

ตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๗ มีปริมาณการผลิตโซทั้งหมด จำนวน ๑,๓๗๘,๒๙๑ เส้น ก่อนการรวมธุรกิจ บริษัท ส. (ผู้ขออนุญาต) เป็นผู้ประกอบธุรกิจที่มีส่วนแบ่งตลาด เป็นอันดับที่หนึ่ง อยู่ที่ร้อยละ xx.xx ส่วน บริษัท บ. มีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับที่สอง อยู่ที่ร้อยละ xx.xx และ บริษัท ด. (ผู้ถูกรวมธุรกิจ) มีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับที่สาม อยู่ที่ร้อยละ x.xx และเมื่อพิจารณาผลรวม ส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับร้อยละ ๙๗.๓๗ โดยภายหลังการรวมธุรกิจ ส่วนแบ่งตลาดของผู้ขออนุญาตจะเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ xx.xx และผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ ๑๐๐.๐๐

เมื่อพิจารณาหลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดในตลาดโซร้าวลิ้น สำหรับรถยนต์ในประเทศไทย ตามประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ โดยพิจารณาจากส่วนแบ่งตลาด

และยอดเงินขายในตลาดโชรวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยพบว่า ทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ โดยผู้ขออนุญาตเข้าขายเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาดตามข้อ ๓ (๑) ของประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด พ.ศ. ๒๕๖๑ ในตลาดโชรวลีนสำหรับรถยนต์ เนื่องจากมีส่วนแบ่งตลาดเกินกว่าร้อยละ ๕๐ และมียอดเงินขายเกินกว่าหนึ่งพันล้านบาท ทำให้การรวมธุรกิจครั้งนี้เข้าข่ายเป็นการรวมธุรกิจที่ต้องได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ และต้องประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันที่อาจเกิดขึ้นภายหลังการรวมธุรกิจ เพื่อประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ต่อไป

๒. การประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันภายหลังการรวมธุรกิจ

จากการพิจารณาขอบเขตตลาดทั้งในตลาดสินค้าหรือบริการที่เกี่ยวข้องและตลาดภูมิศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง พบว่า ตลาดสินค้าที่ต้องประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันภายหลังการรวมธุรกิจ คือ ตลาดโชรวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย โดยมีประเด็นที่จะต้องประเมินผลกระทบต่อการแข่งขันภายหลังการรวมธุรกิจดังต่อไปนี้

๒.๑ การกระจุกตัวของตลาด

จากการวิเคราะห์การกระจุกตัวในตลาดโชรวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๗ พบว่า ก่อนการรวมธุรกิจมีผู้ประกอบธุรกิจเพียง ๔ รายในตลาด ได้แก่ (๑) ผู้ขออนุญาต (๒) บริษัท บ. (๓) ผู้ถูกรวมธุรกิจ และ (๔) บริษัท อ. โดยภายหลังการรวมธุรกิจจะเหลือผู้ประกอบธุรกิจเพียง ๓ รายในตลาดในประเทศไทย ซึ่งถือเป็นตลาดแบบผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) ทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ และภายหลังการรวมธุรกิจทำให้คู่แข่งในตลาดลดลง และผู้ขออนุญาตจะครองส่วนแบ่งตลาดถึงร้อยละ xx ซึ่งมีแนวโน้มจะผูกขาดตลาด

เมื่อพิจารณาดัชนี HHI ในตลาดโชรวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย พบว่าเป็นตลาดที่มีการกระจุกตัวสูงตั้งแต่อ่อนรวมธุรกิจ จากการที่ตลาดดังกล่าวมีค่า HHI ก่อนการรวมธุรกิจเท่ากับ ๖,๓๔๒.๘๘ และภายหลังการรวมธุรกิจเท่ากับ ๖,๘๗๘.๗๗ โดยการรวมธุรกิจดังกล่าวทำให้ค่าการกระจุกตัวเพิ่มขึ้น (Δ HHI) เท่ากับ ๕๓๕.๘๘ ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ของหน่วยงานกำกับดูแลการแข่งขันทางการค้าของสหรัฐอเมริกา ได้แก่ U.S. Department of Justice (DOJ) และ Federal Trade Commission (FTC) จึงสรุปได้ว่า เมื่อพิจารณาจากค่าการกระจุกตัวเปลี่ยนแปลง (Δ HHI) การรวมธุรกิจครั้งนี้มีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขัน

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากค่าการกระจุกตัวในตลาดและค่าการกระจุกตัวที่เพิ่มขึ้นจากการรวมธุรกิจระหว่างผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจ พบว่า ตลาดโชรวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยเป็นตลาดที่มีการกระจุกตัวสูง โดยการรวมธุรกิจดังกล่าวทำให้ตลาดมีการกระจุกตัวเพิ่มสูงขึ้น และมีแนวโน้มจะส่งผลกระทบต่อการแข่งขันอย่างมีนัยสำคัญ

๒.๒ การเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่และการขยายการผลิตของคู่แข่งในตลาด (Entry and Expansion)

การพิจารณาการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่ (Entry) โดยพิจารณาจากประเด็นกฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ ต้นทุนและการเข้าถึงทรัพยากร และสภาพการแข่งขันในตลาดโชรวลีนสำหรับรถยนต์ ส่วนการพิจารณาการขยายการผลิตของคู่แข่งในตลาด (Expansion) โดยพิจารณาจากประเด็นด้านความสามารถในการแข่งขันของคู่แข่ง รายละเอียดดังต่อไปนี้

- ผลกระทบต่อการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบธุรกิจรายใหม่ (Entry)

- กฎหมาย กฎ ระเบียบ และข้อบังคับต่าง ๆ

เนื่องจากโซ่รอลิ้นเป็นชิ้นสำคัญของเครื่องยนต์ การผลิตหรือนำเข้าจึงอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายด้านมาตรฐานอุตสาหกรรมในภาพรวม โดยมีกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๑๑ ในส่วนของมาตรฐานบังคับ (มอก.) ชิ้นส่วนยานยนต์บางประเภทจะถูกกำหนดให้เป็นมาตรฐานบังคับ โดยสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) ซึ่งกำหนดว่าสินค้าที่ผลิตหรือนำเข้าเพื่อจำหน่ายในประเทศจะต้องได้รับใบอนุญาตและมีเครื่องหมาย มอก. เพื่อรับรองคุณภาพและความปลอดภัย อย่างไรก็ตาม จากการตรวจสอบ พบว่า การผลิตหรือนำเข้าโซ่รอลิ้นเพื่อจำหน่ายในประเทศไทยไม่จำเป็นต้องขอใบอนุญาต มอก. ทั้งนี้ ผู้ผลิตส่วนใหญ่จะดำเนินการตามมาตรฐาน มอก. ทั่วไปซึ่งเป็นมาตรฐานไม่บังคับหรือมาตรฐานสากลอื่น ๆ เพื่อรับรองคุณภาพและความน่าเชื่อถือของผลิตภัณฑ์ในเชิงพาณิชย์

- ต้นทุนและการเข้าถึงทรัพยากร

การเข้าสู่ตลาดผลิตและจำหน่ายตลาดโซ่รอลิ้นสำหรับรถยนต์นั้น โดยผู้เล่นรายใหม่ที่ไม่ได้ประกอบธุรกิจในตลาดโซ่รอลิ้นในปัจจุบันจะมีแนวโน้มที่มีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาดสูง เนื่องจากต้องใช้เงินลงทุนในการเริ่มต้นสูง ผลิตภัณฑ์โซ่รอลิ้นเป็นชิ้นส่วนที่มีความแม่นยำสูง (Precision Component) และต้องรับรองความทนทานในระยะยาว สามารถจำแนกต้นทุนต่าง ๆ ในการประกอบธุรกิจโซ่รอลิ้นสำหรับรถยนต์ ได้ดังนี้

- ๑) ต้นทุนคงที่ (Fixed cost) และต้นทุนด้านเทคโนโลยี

- ๑.๑) ต้นทุนการลงทุนในเครื่องจักรและโรงงาน ซึ่งต้องใช้เครื่องจักรเฉพาะทางที่มีความแม่นยำสูงในการปั๊ม (Stamping) การขึ้นรูป (Forming) การประกอบ และการควบคุมคุณภาพ (Quality Control) ซึ่งมีราคาสูง และมีมาตรการควบคุมคุณภาพอย่างเข้มงวด เพื่อให้ได้สมรรถนะที่มีมาตรฐานและมีอายุการใช้งานที่ยาวนาน

- ๑.๒) ต้นทุนการวิจัยและพัฒนา (R&D) ซึ่งมีต้นทุนในการพัฒนาสูตรวัสดุและกระบวนการผลิตเพื่อสร้างโซ่ที่ทนทานต่อแรงดึงสูง การสึกหรอต่ำ และมีความเงียบในการทำงาน

- ๑.๓) การรับรองคุณภาพและการทดสอบ ต้องผ่านการทดสอบมาตรฐานความทนทานและการทำงานร่วมกับเครื่องยนต์ (Engine Test) ของผู้ผลิตรถยนต์ (OEM) ซึ่งใช้เวลานานและมีค่าใช้จ่ายสูง

- ๒) ต้นทุนผันแปร (Variable cost)

- ๒.๑) ต้นทุนวัตถุดิบในการผลิต โซ่รอลิ้นทำจากเหล็กกล้าคุณภาพสูง (High-grade Steel) ที่ต้องมีความแข็งแรงและความเหนียวที่เหมาะสม การผันผวนของราคาวัตถุดิบและค่าขนส่งระหว่างประเทศซึ่งเป็นปัจจัยหลักของต้นทุน

- ๒.๒) ต้นทุนแรงงาน การผลิตชิ้นส่วนที่มีความแม่นยำต้องใช้แรงงานที่มีทักษะเฉพาะทางในกระบวนการผลิตและการควบคุมคุณภาพ เนื่องจากต้องอาศัยความเชี่ยวชาญด้านเทคโนโลยีและกระบวนการผลิตที่ซับซ้อน

นอกจากนี้ ในด้านการเข้าถึงทรัพยากร พบว่า การผลิตโซ่รอลิ้นสำหรับรถยนต์มีทรัพยากรหรือวัตถุดิบที่สำคัญ คือ เหล็กกล้า ซึ่งเป็นวัตถุดิบที่มีการผลิตและจำหน่ายอย่างแพร่หลายทั้งในประเทศและต่างประเทศ และสามารถจัดหาได้จากผู้จัดจำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) หลายรายในตลาด จึงไม่มีอุปสรรคที่จะเข้าถึงทรัพยากรที่จำเป็นในการประกอบธุรกิจแต่อย่างใด

- สภาพการแข่งขันในตลาด

ในการพิจารณาสภาพการแข่งขันในตลาดโซ่ราวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย ปี ๒๕๖๗ พบว่า ก่อนการรวมธุรกิจมีผู้ประกอบการธุรกิจเพียง ๔ ราย โดยภายหลังการรวมธุรกิจจะเหลือผู้ประกอบการธุรกิจเพียง ๓ รายในตลาดในประเทศไทย ซึ่งถือเป็นโครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) และผู้ขออนุญาตจะถือครองส่วนแบ่งตลาดเกือบทั้งหมด โดยมีส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ xx.xx ของส่วนแบ่งตลาดทั้งหมด ทั้งนี้ ส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบการธุรกิจรายที่ ๒ มีส่วนแบ่งตลาดเพียงร้อยละ xx.xx และรายที่ ๓ มีส่วนแบ่งตลาดเพียงร้อยละ x.xx ซึ่งถือว่าส่วนแบ่งตลาดห่างกันอย่างมาก การที่ผู้ขออนุญาตมีอำนาจเหนือตลาดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากการรวมธุรกิจ ทำให้สภาพการแข่งขันในตลาดน้อยลงจากที่เป็นอยู่ จึงสามารถวิเคราะห์ได้ว่า ผู้ขออนุญาตมีโอกาสสร้างผลกระทบต่อตลาดและผู้บริโภคได้จากการกำหนดราคา ปริมาณ คุณภาพ หรือเงื่อนไขในการขายอื่น ๆ ได้

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการธุรกิจรายใหม่ในตลาดโซ่ราวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยมีข้อจำกัดในระดับหนึ่ง เนื่องจากตลาดดังกล่าวต้องใช้ต้นทุนการเข้าสู่ตลาดค่อนข้างสูง และมีผู้ประกอบการรายเดิมที่มีความได้เปรียบด้านกำลังการผลิต รวมถึงประสบการณ์ ทำให้ผู้ประกอบการรายใหม่ต้องใช้เวลาในการปรับตัวและพัฒนาความสามารถในการแข่งขันในตลาด

● ผลกระทบต่อการขยายธุรกิจของคู่แข่งในตลาด (Expansion)

ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า การขยายธุรกิจโดยคู่แข่งระดับโลกที่ผู้ประกอบการธุรกิจในตลาดโซ่ราวลีนอยู่แล้ว เช่น บริษัท บ. และบริษัท อ. มีอุปสรรคที่น้อยกว่าอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากผู้ประกอบการเหล่านี้มีฐานธุรกิจในประเทศไทยอยู่แล้ว จึงสามารถอาศัยสินทรัพย์และความเชี่ยวชาญที่มีอยู่เดิมแทนการสร้างฐานการผลิตขึ้นใหม่ทั้งหมด ซึ่งช่วยลดต้นทุนของผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจอยู่แล้วในระดับโลกได้อย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ คู่แข่งเหล่านี้ยังมีสถานะในตลาดระดับโลกที่แข็งแกร่งและมีรายการสินค้าที่หลากหลายครอบคลุมทั้งโซ่และชิ้นส่วนยานยนต์อื่น ๆ การที่แบรนด์ของคู่แข่งเป็นที่ยอมรับโดยผู้ผลิตรายานยนต์และมีความสัมพันธ์กับลูกค้าที่มีอยู่แล้วนั้นเอื้อให้สามารถขยายทั้งยอดขายและกำลังการผลิตได้ ดังนั้น คู่แข่งดังกล่าวย่อมมีความสามารถในการขยายธุรกิจผลิตโซ่ราวลีนในประเทศไทยโดยอาศัยระยะเวลาอันสั้น ทั้งนี้ จากการสืบค้นข้อมูลเอกสารผลการศึกษา พบว่า ในช่วง ๓ ปีที่ผ่านมา ไม่พบการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่หรือการขยายฐานการผลิตของคู่แข่งในตลาดโซ่ราวลีนสำหรับรถยนต์

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า การรวมธุรกิจนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันของคู่แข่งในตลาดโซ่ราวลีนของประเทศไทย แม้ว่าโครงสร้างตลาดที่เหลือผู้ประกอบการเพียง ๓ ราย และผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดสูงถึงร้อยละ xx.xx เนื่องจากในระดับประเทศไทย คู่แข่งรายสำคัญของผู้ขออนุญาตในตลาดดังกล่าวมีความสามารถในการขยายการดำเนินธุรกิจผลิตโซ่ราวลีนในประเทศไทย เนื่องจากมีฐานการประกอบธุรกิจและการดำเนินงานในประเทศไทยอยู่แล้ว จึงสามารถต่อยอดจากทรัพยากรและโครงสร้างที่มีอยู่ในการปรับเพิ่มกำลังการผลิต ซึ่งช่วยให้ต้นทุนต่อหน่วยลดลงตามขนาดการผลิต (Economies of Scale)

ดังนั้น เมื่อพิจารณาการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่และการขยายฐานการผลิตของคู่แข่งในตลาดโซ่ราวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย โดยพิจารณาจากข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องและต้นทุนการประกอบธุรกิจในด้านต่าง ๆ พบว่า แม้ว่าการประกอบธุรกิจในตลาดโซ่ราวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยจะต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก แต่ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จำเป็นในการผลิตก็สามารถเข้าถึงได้ง่าย และการเข้าสู่ตลาดของผู้ประกอบการรายใหม่หรือการขยายฐานการผลิตของคู่แข่งก็สามารถดำเนินการได้ในระยะเวลาอันสั้น ซึ่งสามารถสรุปได้ว่า ตลาดโซ่ราวลีนสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยมีอุปสรรคการเข้าสู่ตลาดและการขยายธุรกิจในระดับที่ต่ำ

๒.๓ ผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non - Coordinated Effect)

การพิจารณาผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non - Coordinated Effect) จะพิจารณาผลกระทบจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ ที่อาจส่งผลกระทบต่อคู่แข่ง ผู้จำหน่ายวัตถุดิบ และลูกค้า โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงสร้างตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย มีการกระจุกตัวสูงอยู่แล้วก่อนการรวมธุรกิจ เนื่องจากก่อนการรวมธุรกิจ มีผู้ประกอบการเพียง ๔ รายในตลาด ซึ่งถือเป็นโครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) โดยมีผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับร้อยละ ๙๗.๓๗ และค่า HHI ก่อนการรวมธุรกิจเท่ากับ ๖,๓๔๒.๘๘ และการรวมธุรกิจทำให้ตลาดเหลือผู้ประกอบการเพียง ๓ ราย โดยผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ xx.xx และค่า HHI ภายหลังการรวมธุรกิจเท่ากับ ๖,๘๗๘.๗๗ โดยมีค่า Δ HHI เท่ากับ ๕๓๕.๘๘ จึงพิจารณาผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non - Coordinated Effect) ต่อไป ดังนี้

● ผลกระทบต่อคู่แข่ง (Competitor)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า การรวมธุรกิจในครั้งนี้ บริษัท บ. เป็นคู่แข่งที่มีศักยภาพและอิทธิพลสูงทั้งในระดับโลกและในประเทศไทย โดย บริษัท บ. มีส่วนแบ่งตลาดทั่วโลกประมาณร้อยละ xx และมีรายได้รวมในปี ๒๕๖๗ ประมาณ ๑๔,๐๐๐ ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ประมาณ ๔๕๖,๔๙๙ ล้านบาท) ซึ่งสูงกว่ารายได้รวมของผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจทั้งสองฝ่ายรวมกัน (ประมาณ ๗๓,๐๐๐ ล้านบาท) ถึงกว่า ๖ เท่า อีกทั้งยังมีความได้เปรียบด้านความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ และมีคู่แข่งรายใหม่ในตลาดโลก เช่น บริษัท อ. ซึ่งเป็นผู้ผลิตชั้นนำที่มีชื่อเสียงในกลุ่มผู้ผลิตรถยนต์เยอรมัน และปัจจุบัน iwis กำลังเริ่มเข้ามาดำเนินธุรกิจในประเทศไทย

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาโครงสร้างตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยพบว่า ตลาดมีการกระจุกตัวสูงทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ โดยมีค่า HHI ภายหลังการรวมธุรกิจเท่ากับ ๖,๘๗๘.๗๗ โดยมีค่า Δ HHI เท่ากับ ๕๓๕.๘๘ อย่างไรก็ตาม ตลาดนี้มีลักษณะเป็นโครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) อยู่แล้วตั้งแต่ก่อนการรวมธุรกิจ อีกทั้งการรวมธุรกิจดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคู่แข่งในตลาด เนื่องจากคู่แข่งในประเทศไทยอย่าง บริษัท บ. (ผู้ประกอบการอันดับที่ ๒) เป็นบริษัทย่อยในกลุ่มบริษัทระดับโลกที่มีขนาดใหญ่และมีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจ และการรวมธุรกิจไม่ได้เปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดในประเทศไทยอย่างมีนัยสำคัญ จึงสรุปได้ว่า การรวมธุรกิจนี้ไม่ทำให้ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจมีความสามารถและแรงจูงใจที่จะกระทำการอันก่อให้เกิดผลกระทบต่อคู่แข่งในตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ แต่การรวมธุรกิจครั้งนี้ทำให้ผู้ขออนุญาตมีความสามารถในการแข่งขันในตลาดมากขึ้นจากการได้มาซึ่งผู้ประกอบการในตลาดเดียวกันและการประหยัดต่อขนาด

● ผลกระทบต่อซัพพลายเออร์ (Supplier)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า การรวมธุรกิจกรณีนี้ ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจมีความตั้งใจว่า จะไม่รวมการจัดซื้อวัตถุดิบเข้าด้วยกัน โดยแต่ละฝ่ายจะแยกกันจัดหาวัตถุดิบเช่นเดิม ถึงแม้ในกรณีที่ผู้ถูกรวมธุรกิจย้ายการจัดซื้อจากฐานผู้จำหน่ายวัตถุดิบเดิมไปให้ผู้จำหน่ายวัตถุดิบของผู้ขออนุญาต ผู้จำหน่ายวัตถุดิบของผู้ถูกรวมธุรกิจย่อมไม่ได้รับผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบเหล่านั้นเป็นบริษัทขนาดใหญ่และวัตถุดิบหลักที่ใช้ในการผลิตโซร้าวลิ้น ได้แก่ เหล็ก โลหะประเภทไม่ใช่เหล็ก (Non-Ferrous Metals) และพลาสติก ซึ่งเป็นสินค้าโภคภัณฑ์ที่มีการซื้อขายในตลาดโลก และราคาของวัตถุดิบเหล่านี้ถูกกำหนดโดยกลไกตลาดโลกเป็นหลัก แม้ผู้ขออนุญาตจะชี้แจงว่าทั้งสองบริษัทจะยังคงจัดซื้อวัตถุดิบจากผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) รายเดิม และจะไม่รวมการจัดซื้อ

เข้าไว้ด้วยกัน อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากการรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตจะมีขนาดธุรกิจและปริมาณการจัดซื้อวัตถุดิบเพิ่มขึ้น ซึ่งก่อให้เกิดการเอื้อประโยชน์ต่อกันและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดซื้อวัตถุดิบอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินธุรกิจ

ทั้งนี้ ในการประกอบธุรกิจนี้วัตถุดิบหลักที่จำเป็นสำหรับการผลิตโซ่รอลันรยนต์ โดยพิจารณาจากข้อมูลรายชื่อผู้จำหน่ายวัตถุดิบของผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจและผู้ถูกรวมธุรกิจ จำแนกตามวัตถุดิบหลักมีรายละเอียดดังนี้

วัตถุดิบบางส่วนของผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจและผู้ถูกรวมธุรกิจมีความคล้ายคลึงกัน โดยผู้ขออนุญาตใช้วัตถุดิบในการผลิตโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ทั้งหมด ๔ รายการ ได้แก่ (๑) เหล็กแผ่นดิ่งเย็น (๒) เหล็กหลอด (๓) โครเมียม (Chromium) และ (๔) แผ่นข้อต่อ และผู้ถูกรวมธุรกิจใช้วัตถุดิบในการผลิตโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ทั้งหมด ๓ รายการ ได้แก่ (๑) เหล็กแผ่นรีดเย็น (๒) เหล็กหลอด และ (๓) เฟอโรวานาเดียม (Ferrovanadium) โดยทั้งสองบริษัทมีการใช้วัตถุดิบที่เหมือนกัน ซึ่งเป็นวัตถุดิบหลักที่เกี่ยวข้องในการผลิตจำนวน ๑ รายการ ได้แก่ เหล็กหลอด ซึ่งเป็นวัตถุดิบเพียงตัวเดียวที่ทั้งสองบริษัทจัดหาจากผู้จำหน่ายวัตถุดิบรายเดียวกันในสัดส่วนที่สูง แต่ในส่วนของวัตถุดิบตัวอื่น ๆ เห็นได้ชัดว่า ทั้งสองฝ่ายไม่มีการจัดหาจากผู้จำหน่ายรายเดียวกัน ซึ่งทำให้ผู้ขออนุญาตไม่มีแรงจูงใจที่จะจำกัดการจำหน่ายวัตถุดิบรายอื่น ๆ อีกทั้งบริษัท ม. เป็นผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) สัญชาติญี่ปุ่นที่เข้าจัดตั้งบริษัทในประเทศไทย และถูกจัดเป็นผู้จำหน่ายเหล็กกล้ารายใหญ่อันดับ ๓ ของประเทศไทยจึงสะท้อนถึงการมีศักยภาพทางการแข่งขันสูงและมีฐานลูกค้าที่หลากหลาย แม้จะมีการพึ่งพิงผู้จำหน่ายรายเดียว และภายหลังจากการรวมธุรกิจดังกล่าวไม่ทำให้ผู้ขออนุญาตมีอำนาจในการต่อรองกับผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) เพิ่มขึ้นและไม่ได้พึ่งพาผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) รายใดรายหนึ่งเป็นสำคัญ จึงสามารถสรุปได้ว่า การรวมธุรกิจนี้ไม่มีโอกาสที่ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจจะใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบ เพื่อลดหรือจำกัดการแข่งขันในตลาดอันเป็นผลเสียต่อผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) ในตลาดโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

● ผลกระทบต่อลูกค้า (Consumer)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาปัจจัยที่จำกัดอำนาจต่อรองหลังการรวมธุรกิจของผู้ประกอบธุรกิจที่ขออนุญาตรวมธุรกิจมากที่สุด ได้แก่ การที่ผู้ซื้อในตลาดโซ่รอลันสำหรับรถยนต์มีอำนาจต่อรองสูง (Countervailing Buyer Power) อำนาจนี้สะท้อนสถานะของลูกค้าในตลาดที่เกี่ยวข้อง เมื่อผู้ซื้อในอุตสาหกรรมชิ้นส่วนยานยนต์มีอำนาจต่อรองสูง ผู้ขออนุญาตจึงย่อมไม่สามารถใช้อำนาจเหนือตลาดได้ โดยผู้ขออนุญาตชี้แจงเพิ่มเติมว่า ขนาดกิจการและความสำคัญทางการค้าของผู้ซื้อเป็นสิ่งสำคัญในการประเมินสถานะของผู้ซื้อ เพราะจะช่วยสะท้อนอำนาจการเจรจาต่อรองจากการที่ผลิตภัณฑ์โซ่รอลันมีกลุ่มลูกค้าเพียงกลุ่มเดียว คือ ผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ เช่น Toyota Isuzu Nissan Honda และ Mitsubishi Motors ทั้งสถานะของผู้ซื้อที่เหนือกว่ายืนยันได้จากข้อเท็จจริง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า การรวมธุรกิจดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อลูกค้าในประเทศไทย เนื่องจากเมื่อการรวมธุรกิจในตลาดเดียวกันเกิดขึ้น ทำให้ผู้ประกอบธุรกิจรายใดรายหนึ่งในตลาดหายไป แต่ตลาดโซ่รอลันสำหรับรถยนต์ยังคงเป็นตลาดที่มีการแข่งขันจากผู้ผลิตรายใหญ่ระดับโลก เนื่องจากผู้ผลิตรถยนต์ (OEM) ใช้ระบบจัดซื้อผ่านการขอใบเสนอราคา (Request for Quotation: RFQ) ซึ่งเปิดให้ผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) หลายรายเข้าร่วมแข่งขันทั้งด้านเทคโนโลยี คุณภาพ และราคา ซึ่งกระบวนการดังกล่าวเป็นการเสนอราคาแบบลับ ซึ่งผู้เสนอราคาไม่ทราบข้อมูลของคู่แข่ง ส่งผลให้ผู้ผลิตรถยนต์ยังคงมีอำนาจต่อรองสูง จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงเป็นเหตุผลที่ทำให้ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจไม่มีแรงจูงใจที่จะใช้อำนาจเหนือตลาดฝ่ายเดียวในทางมิชอบ อันเป็นผลเสียต่อลูกค้า

ลูกค้าของสินค้าโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ คือ ผู้ประกอบรถยนต์โดยลูกค้าส่วนใหญ่ของผู้ขออนุญาต คือ บริษัท ท. (ร้อยละ xx) ส่วนลูกค้าของผู้รวมธุรกิจเกือบทั้งหมด คือ บริษัท ฮ. (ร้อยละ xx) เห็นได้ว่า กลุ่มลูกค้าหลักส่วนใหญ่ต่างเป็นผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ที่มีอำนาจต่อรองสูง เนื่องจากลูกค้าเหล่านี้มีส่วนในการสั่งซื้อสินค้าสูงและเป็นรายได้หลักของผู้ผลิตโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ ทำให้สามารถต่อรองราคากำหนดเงื่อนไขการสั่งซื้อ และกำหนดมาตรฐานคุณภาพของโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ได้ อีกทั้งในขั้นตอนการพัฒนาเครื่องยนต์แต่ละรุ่น สำนักงานใหญ่ของผู้ผลิตรถยนต์ซึ่งมักจะตั้งในประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา และยุโรป จะเปิดให้ผู้ผลิตโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์หลายรายเข้าร่วมในกระบวนการออกแบบและการประมูล โดยผู้ผลิตโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ที่ชนะการประมูลในขั้นตอนการพัฒนาเครื่องยนต์รุ่นใด ก็จะมีสถานะเป็นผู้ผลิตและจัดส่งโซร้าวลิ้นให้แก่เครื่องยนต์รุ่นนั้นจนกว่าจะสิ้นสุดวงจรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Product Life Cycle) ของเครื่องยนต์รุ่นนั้นซึ่งโดยทั่วไปมีระยะเวลาประมาณ ๕-๗ ปี ซึ่งทำให้ผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์มีแรงจูงใจในการเสนอขายวัตถุดิบในราคาต่ำที่สามารถแข่งประมูลกับผู้ผลิตชิ้นส่วนรถยนต์รายอื่นได้ ผู้ประกอบธุรกิจจึงไม่มีแรงจูงใจในการขึ้นราคา ลดคุณภาพ หรือใช้เงื่อนไขทางการค้าที่ไม่เป็นธรรม เนื่องจากต้องรักษาความสัมพันธ์ทางธุรกิจและความน่าเชื่อถือ จึงสรุปได้ว่า การรวมธุรกิจนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อลูกค้าในตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect) พบว่า ผู้ขออนุญาตไม่อาจใช้อำนาจตลาดฝ่ายเดียวในทางที่มีขอบข่ายหลังการรวมธุรกิจ เพื่อลดหรือจำกัดการแข่งขันในตลาด อันจะส่งผลกระทบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ โดยสรุปได้ดังนี้ (๑) ผู้ขออนุญาตไม่สามารถสร้างผลกระทบต่อคู่แข่ง เนื่องจากโครงสร้างตลาดยังคงมีคู่แข่งที่มีศักยภาพในการแข่งขันอยู่ในตลาด ทำให้ผู้ขออนุญาตไม่มีแรงจูงใจในการใช้อำนาจตลาดฝ่ายเดียวในลักษณะที่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการแข่งขัน (๒) ผู้ขออนุญาตไม่สามารถสร้างผลกระทบต่อผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) เนื่องจากการรวมธุรกิจในกรณีนี้ไม่มีโอกาสที่ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจจะใช้อำนาจเหนือตลาดในทางมิชอบเพื่อลดหรือจำกัดการแข่งขันในตลาด อันเป็นผลเสียต่อผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) และ (๓) ผู้ขออนุญาตไม่สามารถสร้างผลกระทบต่อลูกค้า เนื่องจากลูกค้าหลักส่วนใหญ่ต่างเป็นผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ที่มีอำนาจต่อรองสูงในการจัดซื้อโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์

๒.๔ ผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect)

การพิจารณาผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) จะพิจารณาลักษณะโครงสร้างตลาด และแรงจูงใจของผู้ประกอบธุรกิจที่จะร่วมมือกัน เพื่อลดหรือจำกัดการแข่งขันในตลาด อันอาจส่งผลกระทบต่อคู่แข่ง ผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ และลูกค้า มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า โครงสร้างตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย มีการกระจุกตัวสูงอยู่แล้วก่อนการรวมธุรกิจ เนื่องจากผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับร้อยละ ๘๗.๓๗ และค่า HHI ก่อนการรวมธุรกิจเท่ากับ ๖,๓๔๒.๘๘ และการรวมธุรกิจทำให้ตลาดกระจุกตัวสูง กล่าวคือ ผลรวมส่วนแบ่งตลาดของผู้ประกอบธุรกิจ ๓ รายแรก (CR3) เท่ากับร้อยละ ๑๐๐.๐๐ โดยผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดร้อยละ xx.xx และค่า HHI ภายหลังการรวมธุรกิจเท่ากับ ๖,๘๗๘.๗๗ โดยมีค่า Δ HHI เท่ากับ ๕๓๕.๘๘ จึงพิจารณาผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) ต่อไป ดังนี้

● ผลกระทบต่อคู่แข่ง (Competitor)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า ภายหลังการรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตยังคงมีส่วนแบ่งตลาดเป็นอันดับหนึ่ง ซึ่งมีส่วนแบ่งตลาดมากกว่าผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น แม้ผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจและบริษัท บ. ได้แข่งขันกันอย่างเข้มข้นมาโดยตลอด ทั้งสองฝ่ายก็ยังคงมีแรงจูงใจในการแข่งขันเพื่อครอบครองและชิงส่วนแบ่งตลาดต่อไป อันเป็นผลมาจากปัจจัยหลายประการ

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า การรวมธุรกิจดังกล่าว ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อคู่แข่งในประเทศไทย ภายหลังจากการรวมธุรกิจผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น และการกระจุกตัวของตลาดที่มีผู้ขออนุญาตจะเป็นรายใหญ่ในตลาด ปัจจัยดังกล่าวทำให้พิจารณาได้ว่า โครงสร้างตลาดไม่เอื้อให้ผู้ประกอบธุรกิจรายเล็กสามารถแข่งขันกันได้และนำไปสู่โครงสร้างตลาดแบบ ผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) แม้ว่าโครงสร้างตลาดที่เหลือผู้ประกอบธุรกิจเพียง ๓ รายในตลาด จะสามารถสร้างความร่วมมือกันได้ง่าย เพื่อสร้างแรงกดดันต่อคู่แข่งรายเล็กที่ไม่สามารถแข่งขันด้านราคาได้ และเอื้อประโยชน์ ต่อผู้ขออนุญาต อย่างไรก็ตาม โครงสร้างตลาดมีความไม่สมมาตรของอำนาจตลาด (Asymmetry) โดยผู้ขออนุญาตครองส่วนแบ่งตลาดเกือบทั้งหมด การที่ราคาตลาดจะสูงขึ้นหรือปริมาณจะถูกจำกัด จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากคู่แข่งรายเล็ก ผู้ขออนุญาตสามารถดำเนินการได้เอง เนื่องจากมีอำนาจเหนือตลาดมากกว่าคู่แข่งรายอื่นอย่างมาก การรวมธุรกิจนี้จึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบจากการร่วมมือกันต่อคู่แข่ง ในตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

● ผลกระทบต่อซัพพลายเออร์ (Supplier)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า ในตลาดโซร้าวลิ้น สำหรับรถยนต์ดังกล่าว มีวัตถุดิบหลัก ได้แก่ เหล็ก โลหะประเภทไม่ใช่เหล็ก และพลาสติก ซึ่งล้วนเป็นวัตถุดิบ ที่มีซัพพลายเออร์ระดับโลกจำนวนมาก ส่งผลให้ตลาดวัตถุดิบดังกล่าวมีการแข่งขันอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าผู้ขออนุญาต รวมธุรกิจและบริษัท บ. จะตกลงร่วมกันในการจัดซื้อวัตถุดิบ อุปสงค์ของทั้งสองฝ่ายรวมกันก็ไม่มากพอ ที่จะก่อให้เกิดอำนาจเหนือตลาดในการกำหนดราคาวัตถุดิบของซัพพลายเออร์ เนื่องจากราคาวัตถุดิบในตลาดโลก ถูกกำหนดโดยกลไกอุปสงค์และอุปทานในระดับสากลเป็นหลัก

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า การรวมธุรกิจดังกล่าว ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) ในประเทศไทย เนื่องจากผู้ขออนุญาต มีส่วนแบ่งตลาดอยู่ที่ร้อยละ xx.xx (ผู้ประกอบธุรกิจอันดับที่ ๑) และมีอำนาจเหนือตลาดอยู่แล้วก่อนการรวมธุรกิจ ทำให้ผู้ขออนุญาตสามารถตัดสินใจซื้อวัตถุดิบได้โดยไม่ต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น จึงพิจารณาได้ว่า โครงสร้างตลาดที่มีความกระจุกตัวสูงเช่นนี้ ภายหลังจากการรวมธุรกิจผู้ขออนุญาตจะมีส่วนแบ่งตลาด สูงถึงร้อยละ xx.xx แต่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าวไม่ได้เพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรมอย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งผู้จำหน่ายวัตถุดิบยังคงมีทางเลือกในการขายสินค้า ให้กับผู้ซื้อรายอื่นในตลาด และผู้ขออนุญาตเองก็ไม่จำเป็นต้องใช้ความร่วมมือกับคู่แข่งเพื่อบังคับเงื่อนไข การซื้อวัตถุดิบ การรวมธุรกิจนี้จึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกันต่อผู้จำหน่ายสินค้า หรือวัตถุดิบ (Supplier) ในตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

● ผลกระทบต่อลูกค้า (Consumer)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า ในตลาดโซร้าวลิ้น สำหรับรถยนต์นี้ อำนาจต่อรองที่เหนือกว่าเป็นของผู้ผลิตรถยนต์ทำให้การร่วมมือกันระหว่างผู้ผลิตขึ้นส่วน เกิดขึ้นได้ยาก และหากเกิดขึ้นก็แทบจะไม่สามารถคงอยู่ได้ เนื่องจากผู้ผลิตรถยนต์มีทั้งความสามารถ และแรงจูงใจที่จะตรวจจับและขัดขวางความพยายามใด ๆ ในการร่วมมือ และหากผู้ผลิตโซร้าวลิ้นพยายาม ตกลงราคาร่วมกัน ผู้ผลิตรถยนต์ย่อมสามารถนำยอดการสั่งซื้อของตน ซึ่งเป็นจำนวนที่สูงอย่างมีนัยสำคัญ เข้ากดดันว่าจะเปลี่ยนไปซื้อสินค้าจากผู้ผลิตรายอื่น ๆ ที่ไม่ได้เข้าร่วมตกลงราคา หรือเปลี่ยนไปใช้สินค้านำเข้า หรือแม้กระทั่งเร่งพัฒนารถยนต์รุ่นใหม่เพื่อเปลี่ยนไปใช้เทคโนโลยีทางเลือก เช่น สายพานไทม์มิ่ง (Timing Belt)

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า เนื่องจากโครงสร้างตลาด โซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยมีลักษณะการกระจุกตัวสูง โดยที่ผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดสูง ถึงร้อยละ xx.xx และหลังการรวมธุรกิจเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ xx.xx เห็นได้ว่า ผู้ขออนุญาตถือครองส่วนแบ่งตลาด

เกือบทั้งหมดในตลาดโซวราลันสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยอยู่แล้วทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ อย่างไรก็ตาม สำหรับการพิจารณาผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) พบว่า ผู้ขออนุญาตมีโอกาสน้อยมากที่จะมีพฤติกรรมร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น เพื่อกำหนดราคาหรือจำกัดคุณภาพสินค้าต่อลูกค้า เนื่องจากผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดในสัดส่วนสูง จึงสามารถกำหนดราคาหรือเงื่อนไขการค้าโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบธุรกิจรายอื่นซึ่งเป็นรายย่อย ทำให้ไม่มีแรงจูงใจในการร่วมมือกันดังกล่าว จึงสรุปได้ว่าการรวมธุรกิจนี้ไม่ก่อให้เกิดผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกันต่อลูกค้าในตลาดโซวราลันสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

จากการวิเคราะห์ผลกระทบต่อการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) พบว่า ผู้ขออนุญาตไม่มีแรงจูงใจในการร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น เนื่องจากผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดในสัดส่วนสูง จึงไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น โดยสรุปได้ดังนี้ (๑) ผู้ขออนุญาตถือครองส่วนแบ่งตลาดเกือบทั้งหมดในตลาดโซวราลันสำหรับรถยนต์ การที่ราคาตลาดจะสูงขึ้นหรือปริมาณจะถูกจำกัดจึงไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากคู่แข่งรายเล็ก (๒) ผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดสูงอยู่แล้ว ซึ่งไม่ได้เพิ่มอำนาจต่อรองกับผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) ในลักษณะที่ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม อีกทั้งผู้จำหน่ายวัตถุดิบยังคงมีทางเลือกในการขายสินค้าให้กับผู้ซื้อรายอื่นและผู้ขออนุญาตไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับคู่แข่งเพื่อบังคับเงื่อนไขการซื้อวัตถุดิบ และ (๓) ผู้ขออนุญาตมีส่วนแบ่งตลาดในสัดส่วนสูง จึงสามารถกำหนดราคาและควบคุมคุณภาพสินค้าได้ด้วยตนเองโดยไม่จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือกับผู้ประกอบธุรกิจรายอื่น

๒.๕ ผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวมทางเศรษฐกิจและผู้บริโภค

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า การรวมธุรกิจนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับตลาดโซวราลันในประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยโดยรวม โดยเป้าหมายดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย โดยมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างห่วงโซ่อุปทานที่แข็งแกร่ง และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางและฐานการผลิตยานยนต์ระดับโลก รัฐบาลไทยได้ดำเนินนโยบายในการผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “ดีทรอยต์แห่งเอเชีย” (Detroit of Asia) และการรวมธุรกิจนี้นับเป็นการสนับสนุนนโยบายดังกล่าวโดยตรง ไม่ว่าจะเป็นด้วยการสร้างความประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) การลดต้นทุนการผลิตโดยรวม และการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตโซวราลันให้สอดคล้องกับความต้องการจากทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ภายในประเทศและตลาดส่งออกในระดับโลก

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวมทางเศรษฐกิจและผู้บริโภคพบว่า การรวมธุรกิจดังกล่าวจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ขออนุญาตกับคู่แข่งทั้งภายในประเทศและต่างประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากภายหลังการรวมธุรกิจ ผู้ประกอบธุรกิจจะมีขนาดใหญ่ขึ้น มีกำลังการผลิตและส่วนแบ่งตลาดเพิ่มขึ้น รวมถึงก่อให้เกิดความประหยัดต่อขนาดและการลดต้นทุนการผลิต ซึ่งปัจจัยเหล่านี้ล้วนจะส่งผลให้ศักยภาพการแข่งขันทั้งในด้านราคาและคุณภาพ อันจะนำไปสู่การสร้างเสริมความแข็งแกร่งให้แก่อุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์โดยรวมภายในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางที่รัฐบาลได้ดำเนินนโยบายการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตยานยนต์ในประเทศ เพื่อเสริมสร้างความก้าวหน้าของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนสร้างความเข้มแข็งของห่วงโซ่อุปทานในอุตสาหกรรม ดังนั้น การรวมธุรกิจครั้งนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อประโยชน์โดยรวมทางเศรษฐกิจและผู้บริโภค

๒.๖ ผลกระทบด้านอื่น ๆ ที่อาจส่งผลต่อการแข่งขันในตลาด (ถ้ามี)

● ผลกระทบในแนวดิ่ง (Vertical Effects)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า ผู้ประกอบธุรกิจจะไม่รวมการจัดซื้อวัตถุดิบเข้าด้วยกันโดยแต่ละฝ่ายจะแยกการจัดหาวัตถุดิบเช่นเดิม

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า ผู้ผลิตโซราวลิ้นส่วนใหญ่เป็นผู้ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์ที่จำหน่ายให้กับผู้ผลิตรถยนต์ (OEM) หรือจำหน่ายในตลาดอะไหล่ทดแทน (Aftermarket) โดยไม่ได้ประกอบธุรกิจในส่วนของวัตถุดิบ (ต้นน้ำ) หรือผู้ประกอบรถยนต์ (ปลายน้ำ) อีกทั้งวัตถุดิบหลัก เช่น เหล็กกล้า สามารถจัดหาได้จากผู้ผลิตทั่วไปหลายราย เนื่องจากผู้ขออนุญาตชี้แจงว่าไม่ได้มีนโยบายจัดซื้อวัตถุดิบร่วมกัน จึงไม่มีแนวโน้มที่จะเกิดการปิดกั้นการเข้าถึงวัตถุดิบ (Input Foreclosure) หรือการจำกัดการจำหน่ายให้คู่แข่งในตลาดปลายน้ำ (Customer Foreclosure)

ดังนั้น การรวมธุรกิจครั้งนี้จึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบในแนวดิ่ง

● ผลกระทบแบบหลากหลาย (Conglomerate Effects)

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า การรวมธุรกิจนี้จะเปิดโอกาสในการเสนอขายสินค้าที่เกี่ยวข้องกันควบคู่ไปด้วย (Cross-selling) ซึ่งเป็นการนำเสนอสินค้าของฝ่ายหนึ่งให้แก่ลูกค้าเดิมของอีกฝ่ายหนึ่งโดยตรง ส่งผลให้ผู้ประกอบธุรกิจทั้งสองฝ่ายเพิ่มโอกาสในการขายสินค้าให้ลูกค้ากลุ่มใหม่ (ที่เป็นลูกค้าเดิมของอีกฝ่าย) แม้ในตลาดโซราวลิ้นจะจำหน่ายสินค้าผ่านกระบวนการประมูลแต่กลยุทธ์ Cross-selling ยังคงสามารถนำมาใช้เพื่อสนับสนุนการขายธุรกิจโดยรวมได้ เช่น การเปิดโอกาสในการเสนอขายสินค้าประเภทอื่นที่ไม่ได้ขายผ่านการประมูลให้แก่ลูกค้า และในทางกลับกัน เมื่อผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจมีความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้าผ่านสินค้าอื่น ๆ แล้ว ย่อมช่วยเสริมความเชื่อมั่นและเพิ่มโอกาสการประสบความสำเร็จในการเสนอขายสินค้าผ่านการประมูลด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ กลยุทธ์ Cross-selling ไม่ใช่ว่าการขายพ่วงหรือขายควบ (Tying and Bundling) ซึ่งเป็นการบังคับให้ลูกค้าต้องซื้อสินค้าอีกชนิดหนึ่งไปด้วย โดย Cross-selling เป็นเพียงการเสนอสินค้าอื่น ๆ หรือสินค้าใหม่ให้แก่ลูกค้าเดิมเท่านั้น อย่างไรก็ตาม การดำเนินกลยุทธ์ Cross-selling อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นต้องพิจารณาถึงความต้องการลูกค้าแต่ละรายเป็นสำคัญ เนื่องจากลูกค้าแต่ละรายมีลักษณะธุรกิจ สายการผลิต และความต้องการใช้งานสินค้าที่แตกต่างกัน ดังนั้น กลยุทธ์ Cross-selling จึงจะใช้ได้ผลก็ต่อเมื่อสินค้าที่เสนอขายสอดคล้องกับความต้องการของลูกค้าด้วยเหตุนี้จึงไม่ได้เกิดโอกาสในการ Cross-selling กับลูกค้าทุกรายหรือสินค้าทุกประเภทเสมอไป

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า Cross-selling เป็นกลยุทธ์การนำเสนอสินค้าหรือบริการเพิ่มเติมให้แก่ลูกค้า โดยมักจะอาศัยความไว้วางใจและประสบการณ์ที่ดีที่ลูกค้ารายเดิม ทำให้การขายให้ลูกค้าเดิมมีโอกาสสำเร็จสูงกว่าการขายให้ลูกค้าใหม่ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาผลกระทบต่อการแข่งขัน จึงเห็นว่ากลยุทธ์ดังกล่าวเป็นเพียงวิธีขยายช่องทางการขายตามปกติ มิได้สร้างอุปสรรคต่อคู่แข่งหรือจำกัดสิทธิของลูกค้า ซึ่งประเด็นที่ก่อให้เกิดความกังวล คือ กรณีที่ใช้กลยุทธ์ Cross-selling นำไปสู่การขายพ่วงหรือการขายควบ (Tying and Bundling) อย่างไรก็ตาม จากการพิจารณาข้อมูลสินค้าพบว่า สินค้าที่มีศักยภาพในการนำมาเสนอขายเพิ่มเติม ได้แก่ ระบบควบคุมการเคลื่อนที่ (Motion Control System) ของผู้ขออนุญาต และโซ่ขับเคลื่อนพิเศษ (Super Low Noise Chain) ของผู้ถูกรวมธุรกิจนั้น มิได้เป็นสินค้าที่มีความสัมพันธ์ในลักษณะสินค้าประกอบกัน (Complementary Goods) โดยอำนาจในการตัดสินใจยังคงอยู่ที่ลูกค้าและไม่มีเงื่อนไขกำหนดให้ต้องซื้อควบหรือซื้อพ่วงกับสินค้าใดสินค้าหนึ่ง อีกทั้ง คำยืนยันจากผู้ขออนุญาตว่าจะไม่มีพฤติกรรมในการขายพ่วงหรือขายควบ ดังนั้น กลยุทธ์ Cross-selling ในกรณีนี้จึงไม่ก่อให้เกิดการกีดกันคู่แข่งหรือจำกัดทางเลือกของลูกค้า

ดังนั้น การรวมธุรกิจครั้งนี้จึงไม่ก่อให้เกิดผลกระทบแบบหลากหลาย

๓. ผลการประเมินประสิทธิภาพของตลาดภายหลังจากรวมธุรกิจ

จากการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตชี้แจงว่า การรวมธุรกิจในกรณีนี้จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพทางตลาดอย่างมีนัยสำคัญ ด้วยการผสานทรัพยากรและความเชี่ยวชาญที่ต่างฝ่ายต่างมีอยู่เดิมให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ร่วม (Synergy) รวมถึงช่วยลดต้นทุน โดยการผสานโรงงานผลิตเครื่องจักรการจัดซื้อ และช่องทางการจัดจำหน่ายเข้าด้วยกัน ผู้ประกอบธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการรวมธุรกิจจะสามารถพัฒนาโซร้าวลื่นรุ่นต่อไปได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้ผลิตรถยนต์ที่เปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง เช่น เครื่องยนต์ที่มีน้ำหนักเบา กะทัดรัด และเงียบขึ้น โดยมีอายุการใช้งานที่ยาวนานขึ้น และการเคลือบผิวแบบพิเศษ การวิจัยและพัฒนาาร่วมกันดังกล่าวจะช่วยให้สามารถสร้างนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น และนำไปสู่ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี ซึ่งหากแต่ละฝ่ายพัฒนาโดยลำพังจะเป็นกระบวนการที่ยากกว่าหรือใช้เวลานานมากกว่าจะบรรลุผล

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า พิจารณาแล้วเห็นว่า การรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. ก่อให้เกิดความประหยัดต่อขนาดและทำให้ธุรกิจสามารถขยายกำลังการผลิตและฐานลูกค้าได้ รวมถึงทำให้ต้นทุนเฉลี่ยและต้นทุนส่วนเพิ่มลดลง ซึ่งจะส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพเชิงการผลิต (Productive Efficiency) จากการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยภายหลังการรวมธุรกิจ ผู้ขออนุญาตมีวัตถุประสงค์ที่จะร่วมกันพัฒนาธุรกิจโดยการนำทรัพยากร องค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมโซร้าวลื่นสำหรับรถยนต์ เทคโนโลยี และความรู้ความเชี่ยวชาญมาใช้อย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้น การรวมธุรกิจนี้จะทำให้ประสิทธิภาพของตลาดเพิ่มขึ้นภายหลังจากรวมธุรกิจ

ประเด็นวินิจฉัยที่ ๔

การพิจารณาปัจจัยตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ อันได้แก่ ความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และการไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าได้ทำการวิเคราะห์ปัจจัยในการพิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง ตามข้อเท็จจริงของแบบคำขออนุญาตรวมธุรกิจและเอกสารหลักฐานประกอบ เพื่อพิจารณาปัจจัยที่พระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๕๒ วรรคสอง ซึ่งกำหนดให้คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าพิจารณาอนุญาตโดยคำนึงถึงความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ ประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และการไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

๑. ความจำเป็นตามควรทางธุรกิจและประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ

การรวมธุรกิจระหว่างผู้ขออนุญาตและผู้ถูกรวมธุรกิจจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการประกอบธุรกิจ เพราะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งและความมั่นคงในระบบอุตสาหกรรม ทำให้ทั้งสองฝ่ายสามารถผสานความเชี่ยวชาญและทรัพยากรที่มีอยู่ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์และนวัตกรรมร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนสามารถตอบสนองต่อความต้องการของตลาดและลูกค้าได้รวดเร็วขึ้น โดยเฉพาะในตลาดโซร้าวลื่นสำหรับรถยนต์ ซึ่งเป็นสินค้าที่ต้องอาศัยคุณภาพและความแม่นยำสูง การรวมธุรกิจจะช่วยเพิ่มศักยภาพในการผลิตสินค้าที่มีมาตรฐานสากล ขยายช่องทางจำหน่าย และสร้างความได้เปรียบด้านต้นทุน และคุณภาพของสินค้า อีกทั้งยังช่วยเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ผ่านการเข้าถึงตลาดใหม่และขยายฐานลูกค้า ทั้งนี้การรวมธุรกิจยังเอื้อต่อการพัฒนามาตรฐานอุตสาหกรรม รวมถึงการสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและการลงทุนในภูมิภาคต่าง ๆ ซึ่งไม่เพียงช่วยกระตุ้นการเติบโตของภาคอุตสาหกรรมโดยตรง แต่ยังสร้างผลดีต่อห่วงโซ่อุปทานและความสามารถในการรองรับการแข่งขันของประเทศในระยะยาว

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การรวมธุรกิจในกรณีนี้จึงมีความจำเป็นตามควรทางธุรกิจ และประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจในตลาดโซร้าวลื่นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

๒. การไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง

การรวมธุรกิจครั้งนี้จะส่งผลให้ตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยมีค่าการกระจุกตัวเพิ่มมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยที่ตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยมีลักษณะโครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) ซึ่งผู้ขออนุญาตรวมธุรกิจเป็นผู้ประกอบธุรกิจที่ครองส่วนแบ่งตลาดอันดับหนึ่งทั้งก่อนและหลังการรวมธุรกิจ อย่างไรก็ตาม พิจารณาแล้วเห็นว่าภายหลังการรวมธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดที่ไม่มาก และผู้ขออนุญาตจะยังคงต้องเผชิญการแข่งขันที่สำคัญจากคู่แข่งในระดับประเทศไทยและในระดับโลก นอกจากนี้ ตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทยไม่มีอุปสรรคในการเข้าสู่ตลาด ทั้งด้านกฎหมายและข้อบังคับต่าง ๆ เนื่องจากสภาพการแข่งขันเมื่อเปรียบเทียบก่อนและหลังการรวมธุรกิจนั้นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ รวมถึงไม่ส่งผลกระทบต่อการแข่งขันจากผู้ประกอบธุรกิจที่รวมธุรกิจ (Non-Coordinated Effect) และการแข่งขันที่เกิดจากการร่วมมือกัน (Coordinated Effect) เนื่องจากการรวมธุรกิจจะไม่สร้างผลกระทบต่อคู่แข่ง ผู้จำหน่ายสินค้าหรือวัตถุดิบ (Supplier) และลูกค้า อีกทั้งผู้ประกอบธุรกิจยืนยันว่าการรวมธุรกิจนี้จะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมความแข็งแกร่งให้กับตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยโดยรวม โดยเป้าหมายดังกล่าวสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งส่งเสริมการเติบโตของอุตสาหกรรมยานยนต์ไทย โดยมุ่งหมายที่จะเสริมสร้างห่วงโซ่อุปทานที่แข็งแกร่ง และยกระดับประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางและฐานการผลิตยานยนต์ระดับโลก รัฐบาลไทยได้ดำเนินนโยบายในการผลักดันให้ประเทศไทยเป็นดีทรอยต์แห่งเอเชีย (Detroit of Asia) ซึ่งการรวมธุรกิจนี้จะช่วยส่งเสริมนโยบายได้ เนื่องจากการรวมธุรกิจจะทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) การลดต้นทุนการผลิตโดยรวม และการเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ให้สอดคล้องกับความต้องการจากทั้งอุตสาหกรรมยานยนต์ภายในประเทศและตลาดส่งออกในระดับโลก ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การรวมธุรกิจในครั้งนี้จึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรงในตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย

๓. การไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภค

การรวมธุรกิจครั้งนี้ไม่ส่งผลกระทบต่อลูกค้าของตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ในประเทศไทย เนื่องจากลูกค้าหลักส่วนใหญ่ต่างเป็นผู้ผลิตรถยนต์รายใหญ่ที่มีอำนาจต่อรองสูงในการจัดซื้อโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ แม้ว่าโครงสร้างตลาดที่ไม่เอื้อให้เกิดการแข่งขันของผู้ประกอบธุรกิจรายเล็กในตลาดและมีเพียงผู้ประกอบธุรกิจรายใหญ่รายเดียวในตลาดซึ่งจะนำไปสู่โครงสร้างตลาดแบบผู้ขายน้อยราย (Oligopoly) อย่างไรก็ตาม ผลกระทบต่อผู้บริโภคอยู่ในระดับต่ำ เนื่องจากตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์เป็นเพียงชิ้นส่วนหนึ่งในการประกอบรถยนต์ ซึ่งการแข่งขันกันของผู้ผลิตรถยนต์ยังอยู่ในระดับสูงทำให้ผู้บริโภคปลายทางยังคงได้รับสินค้าที่ผู้ผลิตรถยนต์ยังมีการแข่งขันกันอยู่ จึงสรุปได้ว่าผลกระทบจากการรวมธุรกิจในกรณีนี้ไม่มีโอกาสจะเกิดขึ้นต่อลูกค้าในตลาดโซร้าวลิ้นสำหรับรถยนต์ซึ่งก็คือผู้ผลิตรถยนต์ รวมถึงไม่ส่งผลกระทบต่อผู้บริโภคปลายทาง

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น การรวมธุรกิจในกรณีนี้จึงไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภค

ประเด็นวินิจฉัยที่ ๕

การพิจารณาว่าการรวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. เห็นควรได้รับการอนุญาตให้รวมธุรกิจหรือไม่ และในกรณีที่อนุญาตให้รวมธุรกิจ จะกำหนดระยะเวลาหรือเงื่อนไขใด ๆ ให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตต้องปฏิบัติตามมาตรา ๕๒ วรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ หรือไม่

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้พิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจทั้งในข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว เห็นว่า การรวมธุรกิจดังกล่าวมีความจำเป็นตามควรทางธุรกิจและประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม

ดังนั้น คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงมีมติอนุญาตให้รวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. โดยกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจ ดำเนินการให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการในประเทศไทยซึ่งมีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกัน ในประเทศไทยดำเนินการตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ากำหนด โดยกำหนดให้รายงานผลการประกอบธุรกิจเป็นรายปี ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ากำหนด ตลอดระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่รวมธุรกิจแล้วเสร็จ

คำสั่งคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ได้พิจารณาคำขออนุญาตรวมธุรกิจทั้งในข้อเท็จจริง และข้อกฎหมายตามมาตรา ๕๒ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ แล้ว เห็นว่า การรวมธุรกิจดังกล่าวมีความจำเป็นตามควรทางธุรกิจและประโยชน์ต่อการส่งเสริมการประกอบธุรกิจ ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจอย่างร้ายแรง และไม่กระทบต่อประโยชน์สำคัญอันควรมีควรได้ของผู้บริโภคส่วนรวม

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๗ (๒) ประกอบมาตรา ๕๑ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์วิธีการ และเงื่อนไขการขออนุญาตและการอนุญาตการรวมธุรกิจ พ.ศ. ๒๕๖๑ และประกาศคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เรื่อง หลักเกณฑ์การเป็นผู้ประกอบธุรกิจซึ่งมีอำนาจเหนือตลาด ลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๓ คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าจึงมีมติอนุญาตให้รวมธุรกิจระหว่างบริษัท ส. และบริษัท ด. โดยกำหนดให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจ ดำเนินการให้ผู้ประกอบธุรกิจที่มีความสัมพันธ์ทางนโยบายหรืออำนาจสั่งการในประเทศไทยซึ่งมีสถานะเสมือนเป็นหน่วยธุรกิจเดียวกันในประเทศไทยดำเนินการตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ากำหนด โดยกำหนดให้รายงานผลการประกอบธุรกิจเป็นรายปี ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้ากำหนด ตลอดระยะเวลา ๓ ปี นับแต่วันที่รวมธุรกิจแล้วเสร็จ

ทั้งนี้ ให้ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตรวมธุรกิจปฏิบัติตามกำหนดระยะเวลาและเงื่อนไข ประกอบการอนุญาตรวมธุรกิจข้างต้น ตามมาตรา ๕๓ แห่งพระราชบัญญัติการแข่งขันทางการค้า พ.ศ. ๒๕๖๐ ผู้ประกอบธุรกิจที่ได้รับอนุญาตให้รวมธุรกิจต้องดำเนินการตามระยะเวลาและเงื่อนไขที่ได้รับอนุญาตจากคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามให้คณะกรรมการมีอำนาจเพิกถอนคำสั่งอนุญาตทั้งหมดหรือบางส่วน โดยจะกำหนดระยะเวลาให้ปฏิบัติไว้ด้วยก็ได้ และให้มีหนังสือรายงานผลการรวมธุรกิจต่อคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันที่รวมธุรกิจแล้วเสร็จด้วย

ในกรณีที่ผู้ประกอบธุรกิจซึ่งได้รับแจ้งคำสั่งของคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้าไม่เห็นด้วยกับคำสั่งนี้ มีสิทธิฟ้องคดีต่อศาลปกครองภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า

๑๘ ธันวาคม ๒๕๖๘